

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาใช้ค่าสินไหมทดแทน
(กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำละเมิด)

กรมบัญชีกลางมีหนังสือที่ กค ๐๕๑๘.๗/๙๑๓๘ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า นายสวัสดิ์ คำประกอบ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์ ได้ยื่นคำขอต่อกระทรวงการคลังเพื่อให้ชดใช้ค่าเสียหายจำนวน ๘๐ ล้านบาท กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศมิให้นายสวัสดิ์ คำประกอบเป็นผู้สมัครรับการเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ของเขตเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์ โดยนายสวัสดิ์ คำประกอบ เห็นว่า การกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นการละเมิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตน กระทรวงการคลังซึ่งจะมีใช้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้เสียหายและผู้เสียหายเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ ผู้เสียหายจะต้องยื่นคำขอต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้พิจารณาคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่โดยที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นคณะบุคคลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา และมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปข้อเท็จจริงจึงยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และจะนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ

ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอได้หรือไม่ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว จะเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกรมบัญชีกลางเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่า มาตรา ๒๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ และพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายดังกล่าว และโดยที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงอยู่ในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใดตามมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวมาแล้ว การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ

^๑ มาตรา ๒๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยมิชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันหากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับกรณีการกระทำละเมิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องยื่นต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๔๕